

Lettország

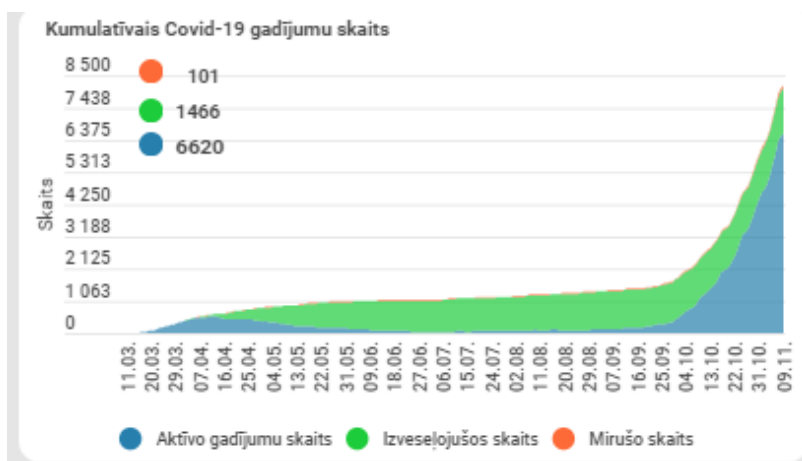
Utolsó frissítés dátuma: 2020.11.10.

Fertőzöttség állapota

Fertőzések száma (2020.11.10-i állapot szerint)

- Regisztrált fertőzött: 8 395
- Aktív esetek száma: 6 924
- Meggyógyult: 1 471
- Halott: 103
- Kórházban: 309

Lettországnak van a halálesetek-megbetegedések összehasonlításban az egyik legalacsonyabb mutatója (3,02%).

Forrás: Latvian Centre for Disease Prevention and Control, 2020. november 8-i állapot szerint

<https://www.spkc.gov.lv/lv/aktualitates-par-covid-19>

Járványhelyzet állapota: alacsony bázisról egyre gyorsuló ütemben növekszik

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Lettországnak rendkívüli állapot van: a kormány 2020. november 6-i, a Válságkezelő Tanáccsal tartott közös rendkívüli ülését követően bejelentette, hogy 2020. november 9-től december 6-ig rendkívüli állapotot hirdet ki, s számos új korlátozó intézkedés bevezetéséről döntött. A Saeima 2020. november 10-i ülésén (75 igen, 4 nem és 16 tartózkodás mellett) jóváhagyta a kormányrendeletet.

A főbb intézkedések a következők:

- valamennyi nyilvános rendezvényt (pl. színház, koncert) betiltottak, a tilalom nem vonatkozik a szabadtéri találkozókra, politikai gyűlésekre és pikettekre (max. 50 fő);
- magánrendezvények esetében két háztartásból legfeljebb 10 fő találkozhat, kivéve a temetéseken;

- a kulturális, a kiállítási, a sport- és vallási helyszínek 06.00 és 20.00 tarthatnak nyitva, kivéve a 22.00 óráig nyitva tartó sportközpontokat;
- minden sportesemény (versenyek, bemutatók, fellépések) betiltásra került, kivéve az olimpiai sportszövetség felnőtt csapatoknak szervezett és nézők nélküli rendezvényeit. A tiltás nem vonatkozik a felnőtt ligában játszó csapatokra;
- kültéri sportedzésen - az edzőt nem számítva - nem több mint 10 fő vehet részt. Öltöző használata tilos.
- beltérben csak egyéni alapon lehet edzeni (pl. egy edző és egy ügyfél). Személyenként legalább 10m²-t kell biztosítani. Az atlétikai helyszínek és sportklubok 22.00-ig tarthatnak nyitva;
- a szabályok megsértése esetén magánszemély esetében 10 és 2 000 EUR, jogi személy esetében 140 és 5 000 EUR közötti pénzbüntetést lehet kiróni;
- betiltják a kórusok és a fúvós hangszereken játszóknak gyakorlását;
- december 6-ig távoktatásban tanulnak a 7., 8., 9., 10., 11., 12. osztályosok, az egyetemisták;
- tanórán kívüli tevékenységeket távolból lehet tartani;
- a szépségápolási helyeknek, a piercing és tetováló szalonoknak be kell zárniuk;
- fodrászatok csak úgy tarthatnak nyitva, ha biztosítható egy vendég részére 10m², s előre bejelentkeztek;
- a munkáltatónak biztosítania kell a távmunka lehetőségét, amennyiben a munka jellege azt megengedi, s ha a munkavállaló teljes mértékben el tudja látni feladatait távmunkából;
- a munkáltatónak kell biztosítania a védőeszközöket, amennyiben távmunkából nem lehet dolgozni;
- a munkaadónak kell meghatároznia a COVID-19 terjedését korlátozó intézkedéseket az adott munkaközösségben, s felelőst kell kineveznie azok betartásának felügyeletére.

A rendkívüli állapotot a kormány bizonyos időtartamra, de legfeljebb három hónapra kihirdetheti. A vészhelyzet hamarabb is megszüntethető.

A nemzetközi közlekedést a kormány által elfogadott epidemiológiai biztonsági szabályozás határozza meg. A légi, vasúti, tengeri és buszos személyforgalom azon országokba lehetséges, amelyek szerepelnek a Betegség Megelőzési és Ellenőrzési Központ (SPKC) honlapján:

- <https://spkc.gov.lv/lv/tavai-veselibai/aktualitate-par-jauno-koronavi/valstu-saslimstibas-raditaji-a/>.

A kormány engedélyezi az EU, az EGT és Svájc állampolgárainak, valamint az ott állandó lakóhellyel rendelkező személyeknek a Lettországra történő beutazást. Az ön-izoláció kötelezettség ezen országok esetében a következő linken ellenőrizhető:

- <https://www.spkc.gov.lv/lv/valstu-saslimstibas-raditaji-ar-covid-19-0>
- https://www.spkc.gov.lv/sites/spkc/files/data_content/06_11_2020en_1.pdf

Az epidemiológiai helyzet alapján a listát hetente (péntek délután) felülvizsgálják. A lett Betegség Megelőzési és Ellenőrzési Központ (SPKC) honlapján szereplő országok esetében, ahol az elmúlt 14 napban a 100.000 lakosra jutó fertőzések száma nem lépi túl az 50 COVID-

19 esetszámot (50/100 000), feloldásra kerül a 10 napos ön-izoláció. Jelenleg gyakorlatilag bármelyik európai országból történő beutazás esetén kötelező az önizoláció. Magyarország az ön-izoláció köteles „piros” országok között van.

Lettországban 2020. október 12-től beindult az elektronikus regisztráció, s kötelező minden Lettországba beutazónak (a személygépkocsival érkezőknek is) és Lettországon át tranzitálónak regisztrálni. Az elektronikus nyilvántartási űrlapot nem korábban, mint 48 órával a határátlépés előtt kell kitölteni, amire az utas/a belépő egy QR kódot kap. A regisztráció elmulasztása esetében 10 és 2 000 euró közötti büntetésre lehet számítani. A vonatkozó törvény szerint az állami rendőrség, az önkormányzati rendőrség, valamint a határőrség is ellenőrizheti, hogy a beutazók/átutazók eleget tettek-e a kötelezettségnek. A személyes adatokat 30 napig tárolják, utána automatikusan törlődnek.

A regisztráció angol nyelven a következő linken érhető el: <https://covidpass.lv/en/>

Lettországban elsődleges követelmény a távolságtartás, a higiéniai szabályok betartása és a maszkviselés minden nyilvános helyen. Ez utóbbi elmulasztása november 20-tól 10 és 50 euró közötti pénzbüntetéssel is járhat! Ezenkívül számos szigorító intézkedést hozott a kormány az elmúlt időszakban (lásd fentebb).

Gazdasági korlátozások

- A **bevásárlóközpontok működését hétfévenként korlátozzák:** csak az élelmiszerboltok, gyógyszertárak, állatorvosi gyógyszertárak, könyvesboltok, újságos standok, optikai üzletek, a higiéniai és háztartási cikkeket árusító, valamint a telekommunikációs üzletek nyithatnak ki a bevásárlóközpontokban;
- **az üzleteknek vásárlónként 10m²-t kell biztosítaniuk,** a piacokon is **kötelező a maszkviselés;**
- a szórakoztatással kapcsolatos szolgáltatásokat december 6-ig betiltják: bárokban, éjszakai klubokban, diszkókban, vízi parkokban, fürdőkben, wellness központokban, korcsolyapályán, szerencsejáték termekben, gyermek partikon, szórakoztató központokban, ugráló parkokban tilos a szórakoztató szolgáltatások nyújtása.

közétkeztetési helyek (éttermek, kávézók) csak elvitelre készíthetnek ételt. A korlátozások nem vonatkoznak a Rigai Nemzetközi Repülőtérre, az óvodák és iskolák közétkeztetésére, illetve azon munkahelyek éttermeire, amelyek a nyilvánosság számára nem nyitottak.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

A gyógyszer-nagykereskedőknek megtiltották, hogy a lett piacra szánt gyógyszereket harmadik országba reexportálják, illetve az Állami Gyógyszerügynökség weboldalán felsorolt gyógyszereket kivigyék az EGT országokba. Ez elsősorban a hazai ellátottság biztosítását célzó intézkedés. Egyelőre nincs döntés az intézkedés megszüntetésével kapcsolatban. Importkorlátozást nem vezettek be, de a kormány a hazai élelmiszerek fogyasztására ösztönzi a lakosságot.

Logisztika és szállítványozás állapota

Közúti, vasúti, légi és tengeri szállítványozás

A szállítmányozás általánosságban, a COVID-19 helyzettől függetlenül nehéz helyzetben van Lettországnak. A Központi Statisztikai Hivatal legfrissebb adatai szerint a tavalyi bázisidőszakhoz képest 2020. I. félévében a vasúti és közúti áruszállítás együttes volumene 18,1%-kal, ebből a kikötői forgalom 30,1%-kal csökkent, a vasúti áruszállítás 47,2%-kal esett vissza. Ennek oka elsősorban az Oroszországból származó tranzit csökkenésében keresendő. A lett vasút az idén, szakaszosan 1500 alkalmazottjától válik meg.

Lettország és Magyarország között 2020. október 25-től megszűnt a közvetlen airBaltic-repülőjárat. A légitársaság 700 dolgozójától volt kénytelen megválni, flottáját felére csökkenti (eladja a régebbi Boeing-gépeit és visszamondja a turbólégcsavaros Bombardier gépei leasingjét), még annak árán is, hogy a használt repülőgépek piaca pang és túlkínálat van. Megtörtént az airBaltic alaptőkéjének 250 millió euróval való feltőkítése, amely jelenleg így az 506,473 millió EUR-t tesz ki.

Gazdasági kilátások

Várható GDP csökkenés: A Pénzügyminisztérium legfrissebb szeptemberi makrogazdasági előrejelzése szerint a GDP az idén 7,4%-kal esik vissza. A lett Statisztikai Hivatal adatai szerint a lett GDP az első negyedévben 1,0%-kal, a 2. negyedévben 8,9%-kal, a 3. negyedévben 3,1%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Ez a balti államok között a legnagyobb mértékű GDP csökkenés. A visszaesés a mezőgazdaságban 1,0%-os, az iparban 3,4%-os volt, a szolgáltatási szektorban 11%-os, ebből a kiskereskedelemben 9,7%-os.

Gazdasági mutatók és folyamatok: A lett KSH adatai szerint a munkanélküliség október végén 7.4% volt (0,3% százalékpontos csökkenés szeptemberhez képest, jelenleg 67 124 munkanélküli van regisztrálva. Lettországnak továbbra is enyhe deflációs folyamatok figyelhetők meg, a fogyasztói árak szeptemberben éves szinten 0,3 százalékponttal csökkentek, havi összehasonlításban az árak nem változtak. A Pénzügyminisztérium számításai szerint az államadósság mértéke 47%-ra nő az idén. Látványosan visszaesett az idegenforgalmi ágazat. A lett Statisztikai Hivatal szerint az első félévben az idén 38,9%-kal kevesebb külföldi és belföldi turista volt, akik 42,4%-kal kevesebb éjszakát töltöttek el a balti államban az előző évi bázisadatokhoz képest. A legfrissebb 2020. augusztusi adatok szerint a külföldi és belföldi turisták száma a tárgy hónapban 300,2 ezer volt, ami 22,7% -kal kevesebb, mint 2019 augusztusában. A tavalyi bázisidőszakhoz képest a látogatók által eltöltött vendégéjszakák száma 27,6%-kal csökkent, és 535,7 ezer éjszakát tett ki.

Lettország 2020. 1-8 havi külkereskedelmi forgalom folyó áron elérte a 17,64 milliárd eurót – amely 1,3 milliárd euróval, 6,8%-kal kevesebb, mint az előző év hasonló időszakában elért teljesítménye. Az export értéke 8,18 milliárd eurót (271,8 millió euró értékű 3,2%-os csökkenés mellett), míg az import értéke 9,46 milliárd eurót (1,02 milliárd euró értékű, 9,8%-os csökkenés mellett) tett ki. Az augusztus havi exportban a tavalyi bázisidőszakhoz képest a gépek, elektromos berendezések kivitele nőtt a legdinamikusabban 9,8%-os mértékben (+17,6 M EUR), míg az importban vezető helyen az ásványi termékek, fosszilis energiahordozók behozatala bővült 37,2%-os mértékben (+57,9 M EUR).

Az üzleti bizalmi index a lett KSH adatai szerint 2020 októberében kismértékű javulás (+3,3%) mellett továbbra is a negatív tartományban maradt (-5,7 pont). A kiskereskedelemben a mutató

szeptemberhez képest változatlan maradt és ismét a pozitív tartományba került (2,2 pont). A szolgáltatások terén a bizalmi index azonban továbbra is negatív tendenciát mutat (-11,7), ismét csökkent -3,6 százalékponttal. Az építőiparban a mutató -21,4 pont volt a 3,4 százalékpontos csökkenés mellett. A feldolgozóiparban a bizalmi index 2,5 százalékpontos romlás mellett -5,7 pontot tett ki.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

Eredetileg az állásidőre a munkavállalók béreinek 75%-át fedezte az állam, alkalmazottanként havonta maximális 700 EUR-ban. Az állásidőre nyújtott állami támogatás után nem kell fizetni se személyi jövedelemadót, se tb. járulékot. Azt csak a folyó hónapra fizetik, visszamenőlegesen nem. Azon munkavállalóknak is fizetnek állásidőt, akiknek a saját vállalkozásukból származó jövedelme nem haladja meg a havi 430 eurót. A vállalatok számára az állásidőre fizetett állami juttatás felső határa a legújabb tervezet szerint 1000 euróra emelkedik, míg a közvetlen bértámogatás összege legfeljebb 500 euró lesz. A rendkívüli állapot kihirdetésével egyidejűleg kibővített újabb támogatási csomag szerint a kieső állásidőre fizetett juttatás a járvány által érintett, kényszer szabadságra küldött alkalmazottak számára lennének elérhetőek, mértéke 330 és 1000 euró között mozog. Az un. „leállási juttatásokra” azon vállalatok munkavállalói lesznek jogosultak, amely vállalatok augusztusi, szeptemberi és októberi forgalma legalább 20%-kal csökkent az előző évhez képest, és amelyek olyan iparágakban tevékenykednek, amelyeket a kormánynak a rendkívüli állapot kihirdetéséről szóló döntése érintett. A bértámogatásokat a lettországi átlagbér 50%-ában tervezik maximalizálni, így a bértámogatás maximális összege 500 euró lehet. A kormány forgótőke-támogatást is tervez ugyanazon, a rendkívüli állapot kihirdetésével negatívan érintett vállalati körnek nyújtani. Mindezeket egyeztetni szükséges az Európai Bizottsággal, s jóvá kell hagynia a Saeimának is.

A kormány döntött az Altum állami fejlesztési ügynökség (<https://www.altum.lv/en/>) garancia programjainak felújításáról és az alap 1 milliárd euróra történő felemeléséről. A támogatásért bármely KKV és nagyvállalat folyamodhat, azokat is beleértve, amelyeket a krízist megelőzően jutottak bajba. A Gazdasági Minisztérium tervei szerint 70 millió EUR-s alapot hoznak létre, hogy segítsék a vállalatokat a fizetések garantálásában (eszerint a befizetett adók 30%-a visszaforgatható erre a célra egyszeri kifizetés formájában). Ezen felül 50 millió EUR összegű alap létrehozása a cél az alaptőke emelések biztosíthatósága érdekében. Cél az exportra termelő vállalatok és a turizmus megsegítése. Nem került le a napirendről az idegenforgalmi szektor szolgáltatásai ÁFÁ-jának 5%-ra történő csökkentése sem (a 2021-es költségvetési terv részeként). Az Európai Bizottság jóváhagyta Lettországnak, a COVID-19 válság által sújtott exportáló vállalkozások számára nyújtandó 160 millió eurós kölcsöngarancia-programját. A támogatást állami hitelgarancia formájában adják olyan közép- és nagyvállalatok számára, amelyek exportja meghaladja az éves forgalom 30 százalékát. Lehetőség van arra, hogy azok a vállalatok, amelyek pénzügyi nehézségbe kerültek, folyamodhassanak az átmeneti adófizetési mentességért/csökkentésért (tax holidays). A vállalatoknak nyújtandó támogatások köre kiterjed arra is, hogy az SZJA fizető – önkéntes alapon - mentesül a 2020-ra vonatkozó előzetes befizetési kötelezettsége alól. A kormány 45.5 millió EUR-t különít el a mezőgazdasági,

erdészeti és halászati tevékenység, valamint az élelmiszer-előállítás folyamatos biztosítása érdekében. A kormány 150 millió EUR-os EU-támogatási alapot hozott létre az önkormányzatok beruházási terveinek támogatására. A pályázatoknál a nemzetgazdaság szempontjából kiemelkedő projektek élveznek majd előnyt. Az önkormányzatok továbbá kedvezményes kölcsönöket kaphatnak az Államkincstártól, s kölcsönt igényelhetnek a 'Nordic Investment Bank'-tól is.

A Covid-19 okozta rendkívüli helyzet miatt a lett kereskedelmi bankok elhalasztottak 1,1 milliárd euró értékű banki ügyfeleknek kihelyezett kölcsönök visszafizetését. A pénzügyi intézkedéscsomag célja a vállalkozások finanszírozáshoz történő könnyebb hozzáféréseinek, a humántőke alkalmazkodásának, valamint a gazdaság stimulálását célzó innovációk és infrastrukturális beruházások elősegítése. A céltámogatás keretösszegét még nem használták fel teljes mértékben, mivel a minisztérium jelenleg az adott kereten belül egyedi támogatási programok kidolgozását is fontolgatja, így további felhasználási céloknak megfelelően a programok között forrásátcsoportosítás is elképzelhető. Az eredeti terv szerint 335 millió eurót a lett gazdaság modernizációjára, 120 millió EUR-t oktatási és a tudományos célokra, 640 millió EUR-t infrastrukturális projektekre, 32 millió EUR-t a kultúrára, míg 976 millió EUR-t szociális juttatásokra kívántak felhasználni.

Ezenfelül a Gazdasági Minisztérium 2,1 milliárd euró összegű állami támogatást irányoz elő a Covid-19 járvány által negatívan érintett gazdasági szektorok kárainak enyhítésére. A pénzügyi intézkedéscsomag célja a vállalkozások finanszírozáshoz történő könnyebb hozzáféréseinek, a humántőke alkalmazkodásának, valamint a gazdaság stimulálását célzó innovációk és infrastrukturális beruházások elősegítése. A céltámogatás keretösszegét még nem használták fel teljes mértékben, mivel a minisztérium jelenleg az adott kereten belül egyedi támogatási programok kidolgozását is fontolgatja, így további felhasználási céloknak megfelelően a programok között forrásátcsoportosítás is elképzelhető. Az eredeti terv szerint 335 millió eurót a lett gazdaság modernizációjára, 120 millió EUR-t oktatási és a tudományos célokra, 640 millió EUR-t infrastrukturális projektekre, 32 millió EUR-t a kultúrára, míg 976 millió EUR-t szociális juttatásokra kívántak felhasználni.

Balti államok villamosenergia-hálózatának szinkronizálási projektje

2020. október 1-jén az Európai Tanács elfogadta az Európai Bizottság javaslatát, amelynek révén az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) alából 998 millió euró közösségi finanszírozáshoz jut 10 kulcsfontosságú európai energetikai infrastrukturális projekt. A finanszírozási keret 84%-a villamosenergia vagy intelligens hálózati projekteket érint. A tervek szerint a balti államok villamosenergia-hálózatainak szinkronizációjára 720 millió eurót fordítanak, amelynek célja Észtország, Lettország, Litvánia és Lengyelország villamosenergia-hálózatainak a nyugateurópai energiarendszerekbe történő integrálása. Napokban került átadásra az Augstsprieguma Tikls (AST) lett villamosenergia-szolgáltató beruházásában a rigai kogenerációs CHP-2 hőerőmű és a rigai vízerőmű (HPP) között megépült új, 330 kV-os teljesítményű nagyfeszültségű villamosenergia-távvezeték, ill felújításra került néhány hálózati szakaszt meglévő 300 kV-os, a rigai CHP-2 erőmű és a Salaspilis-i állomásokat összekötő villamoshálózaton. Az AST által megvalósított projekt az egyik soron következő állomás a balti villamosenergia-hálózatoknak a kontinentális Európával történő szinkronizálása felé.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Építőipar: számos nemzetközi és hazai infrastrukturális fejlesztési projekt van és lesz napirenden, amiben a magyar építőipari cégek alvállalkozóként részt tudnának venni, illetve hazai cégek beszállítók lehetnek. Az infrastrukturális projektek (vasút és közúthálózat, városi közlekedési hálózat fejlesztések, rigai repülőtér fejlesztése) a gazdaság élénkítése miatt is kiemelt támogatást kapnak a kormány részéről.

IT: az informatika és az erre épülő üzletágakban várható jelentősebb keresletnövekedés, a kormány támogatja az IT ágazat fejlesztését. 2020. novemberre tervezett Ipar 4.0 tárgyú üzletember találkozót a rendkívüli állapotra és a pandémiás helyzetre tekintettel elhalasztottuk.

Energiaszektor: Lettországból élénk érdeklődés mutatkozik a napenergiával kapcsolatos projektekre, napelemekre. Ezek között kiemelkedik a Rigai Nemzetközi Repülőtér mintegy 60 millió euró értékű infrastrukturális fejlesztési terve, amelyen belül a különböző logisztikai létesítményekben a komplett fűtési és villamosenergia-rendszer napenergiával történő üzemelésre történő fokozatos átállítása is szerepel.

Elérhető nemzetközi tender

- Tárgya: Egyszer használatos nem vegyvédelmi célú orvosi és hematológiai fogyóeszközök
  - o Védőszemüveg
  - o 18143000-3 Védőfelszerelés
  - o 18114000-1 overall
  - o 35113400-3 Védőruházat
  - o 18400000-3 Különleges ruházat és kiegészítők
- Közbeszerzés száma: NMPD 2020/52
- Tenderfelhívás közzétételének dátuma: 2020.11.09.
- Közbeszerzést meghirdető szervezet: Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (Sürgősségi orvosi szolgálat) honlapja:
- Kontaktszemély: Ms. Laura Kolneja, Email: laura.kolneja@nmpd.gov.lv, telefon: +371 67337026, fax: +371 67709176
- Részletes online információ: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/47055>
- Ajánlatok beadási határideje: **2020. november 25., 10:00 óra.**